

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ
İNGİLİZ DİLİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

2025 – 2026 EĞİTİM ÖĞRETİM BAHAR YARIYILI
TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİ
ÜRÜN SEÇKİ DOSYASI

Projenin Adı: Özel Eğitim Gözlem ve Farkındalık Oluşturma Projesi

Proje Danışmanı: Ersen Vural

Projenin Gerçekleştirileceği Yer: Konyaaltı Ayten Çağırın Ortaokulu

Ürün Seçki Dosyası Teslim Tarihi: 24.12.2025

DÖNEM SONU GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

Akdeniz Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Topluma Hizmet Uygulamaları

Proje Adı: Özel Eğitimde Gözlem ve Farkındalık Oluşturma

Proje Öğretim Görevlisi: Ersen VURAL

Bu değerlendirme, 15 Ekim-31 Aralık tarihleri arasında yürütülen Özel Eğitim Gözlem ve Farkındalık Oluşturma Projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar ve edinilen gözlemler doğrultusunda hazırlanmıştır. Proje, ortaokul düzeyindeki özel gereksinimli öğrencilerin eğitim ortamlarını daha yakından tanımayı, kaynaştırma ve bütünleştirme uygulamalarını yerinde incelemeyi ve özel eğitim alanına yönelik mesleki duyarlılık geliştirmeyi amaçlamıştır.

Proje süreci boyunca, özel gereksinimli öğrencilerin eğitim gördüğü sınıflarda düzenli olarak gözlem yapılmıştır. Bu gözlemler sırasında öğrencilerin ders sürecine katılım düzeyleri, sınıf içindeki davranışları ve öğretmenlerle kurdukları etkileşimler dikkatle incelenmiştir. Öğrencilerin öğrenme hızlarının ve yöntemlerinin birbirinden farklı olduğu, uygulama sürecinde açık bir şekilde görülmüştür. Bu durum, kuramsal bilgilerin sınıf ortamındaki yansımalarını daha somut biçimde anlamayı sağlamıştır.

Ayrıca öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planları (BEP) doğrultusunda derslerini nasıl yapılandıkları gözlemlenmiş, bu planların öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre nasıl esnetildiği değerlendirilmiştir. Öğrencilerle kurulan birebir iletişim, onların akademik gelişimlerinin yanı sıra sosyal uyum süreçlerini de daha net bir şekilde gözlemleme imkânı sunmuştur.

Uygulama öncesinde özel eğitim ve kaynaştırma eğitimi alanına yönelik kaynaklar incelenmiş ve gerekli hazırlıklar yapılmıştır. Süreç boyunca öğrencilerin bireysel farklılıklarına saygı gösterilmesine, gizlilik ilkesinin korunmasına ve öğrencilerin kendilerini güvende hissedecekleri bir ortam oluşturulmasına özen gösterilmiştir. Bazı öğrencilerin dikkat sürelerinin sınırlı olması gözlem sürecini zorlaştırsa da bu durum, sınıf içi dinamiklerin daha iyi analiz edilmesine katkı sağlamıştır.

Genel olarak proje, öğretmen tutumlarının özel gereksinimli öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimleri üzerindeki etkisini daha net ortaya koymuştur. Empati geliştirme, sistemli gözlem yapma ve kapsayıcı eğitim anlayışını içselleştirme açısından önemli kazanımlar elde edilmiştir. Bu yönüyle proje, özel eğitim alanına yönelik bakış açısını güçlendiren ve mesleki farkındalığı artıran verimli bir çalışma olarak değerlendirilmiştir.

Bu proje kapsamında yürütülen gözlem ve değerlendirme çalışmaları, özel gereksinimli bireylerin eğitim süreçlerine yönelik toplumsal farkındalığın artırılmasına katkı sağlamıştır. Kaynaştırma/bütünleştirme uygulamalarının sınıf ortamındaki işleyişinin incelenmesi, kapsayıcı eğitimin yalnızca bireysel değil, toplumsal bir sorumluluk olduğunu ortaya koymuştur. Proje sürecinde elde edilen gözlemler, özel gereksinimli öğrencilerin eğitimde eşit fırsatlara erişiminin önemini vurgulamış; öğretmen adaylarının ve eğitim paydaşlarının özel eğitime yönelik duyarlılıklarının gelişmesine katkıda bulunmuştur. Bu yönüyle proje, daha kapsayıcı, bilinçli ve empati temelli bir eğitim anlayışının yaygınlaşmasına hizmet etmiştir.

Konferansta Kullandığımız Sunumumuz

EĞİTİMDE OTİZM FARKINDALIĞI

Merhan Aleyha Kaya
Meryem Sena Aksoy
Soner Kulan
Ela Özlük
Aleksandr Mural Can

Nima Eymen Başar, Deniz Aksoy
Ayşe Esra Güner
Koray Tokdemir

OTİZM NEDİR?

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), bireyin **iletişim**, **etkileşim** ve **davranış biçimlerini** etkileyen **nörolojikselsel bir farklılıktır**.

"Hastalık" değildir. **Tedavisi değil, desteklenmesi** gereken bir durumdur.

Her birey farklıdır; bazıları daha konuşkan, bazıları sessiz olabilir.

Ortak noktaları:

- Sosyal iletişimde zorlanma
- Tekrarlayıcı davranışlar
- Rutinlere ihtiyaç
- Duyusal hassasiyetler (ses, ışık, dokunma vb.)

Otizm Neden Kaynaklanır?

- Bilinen **tek bir sebebi yoktur**.
- Araştırmalar **genetik ve çevresel faktörlerin birlikte rol oynadığını** gösterir.
- "Aşılar, ebeveyn tutumu, ekran" gibi popüler söylemler **bilimsel temeli olmayan** yanlış inanışlardır.
- Ailelerin suçu değil; çocukları da seçimi değildir.
- Önemli olan: **"Neden oldu?" değil, "Nasıl destekleriz?"**

Otizmin Erken Belirtileri

Göz teması adığı:

İsmiyle çağrıldığında dönme

Tekrar eden davranışlar (dönme, sallanma...)

Aynı şeyleri izleme, aynı kelimeleri tekrar etme

Rutin değişiminde zorlanma

Aşırı hassasiyet (yüksek ses, dokunma) veya tam tersi

Dil gelişiminin yavaş olması

"Otizm Bir Eksiklik Değil, Farklılıktır"

- Otizmliler:
 - Güçlü hafıza
 - Ayrıntı fark etme
 - Odaklanma
 - Rutin oluşturma**gibi alanlarda çok başarılı olabilirler.**
- Amacımız "normalleştirmek" değil, **farklılıklarını anlamak ve kabul etmek**.

Türkiye'de Otizme Yönelik Tutumlar

Toplumda hâlâ kalıp yargılar çok yaygın:

Sabırlı olmak, yavaş ve net konuşmak

Duyusal hassasiyetleri dikkate almak (ışık, ses, kalabalık)

Öğrenciyi zorlamadan, küçük adımlarla ilerlemek

Aileyle düzenli iletişim

Destek eğitim odası, kaynaştırma uygulamaları, BEP gibi süreçlere hâkim olmak

Önyargısız olmak

Otizmliler Öğrenci ile Sınıf İçinde Nasıl Çalışılır?

Açık, kısa, net yönergeler ver

Görsel destek kullan (kartlar, resimler, program akışı)

- "Konuşmuyor = anlamıyor"
- "Sürekli aynı şeyi yapıyor = yaramazlık"
- "Aile ilgilenmiyor"

Sosyal ortamlarda yanlış bakışlar, dışlama ve yargılanma sık görülüyor.

Eğitim kurumlarında:

- Bazı öğretmenler çok destekleyici
- Bazılar yeterli bilgiye sahip değil

Öğretmen Adayı Olarak Nasıl Bir Tutum Sergilemeliyiz?

Her öğrenciyi **farklı öğrenen** biri olarak görmek

"Etiket" değil, **İhtiyaç** odaklı yaklaşmak

Rutin oluşturma (günlük planı göster)

Bekleme süresi tanı

İlgi alanlarını derste kullan (tren, harita, hayvanlar...)

Sınıfta güvenli bir alan yarat

Olumsuz davranışta başlamak yerine **tetikleyicileri anlamaya çalış**

Öğrenciyi Destekleyen Sınıf Ortamı Nasıl Olmalı?

- Gürültüyü azalt
- Işığı kontrol et

- Gerektiğinde "duyusal mola köşesi" oluşturma
- Karmaşık talimatları basitleştir
- Grup çalışmalarını küçük tut
- Başarıya küçük adımlarla pekiştir

Sık Yapılan Hatalar

"Beni neden anlamıyor?" diye kızmak

"Konuşmuyor, ders anlatmayayım." diye geri çekilmek

Tüm sınıfın önünde düzeltmek

Aynı anda çok fazla komut vermek

Sorumluluğu tamamen aileye bırakmak

"Zaten yapamaz." düşüncesi
(Bu düşünceler öğrencinin gelişimini engeller.)

Farkındalık İçin Öğretmen Ne Yapabilir?

Sınıfta küçük farkındalık etkinlikleri

Empati çalışmaları

"Herkes farklı öğrenir" mesajını düzenli hatırlatmak

Vellere bilgilendirme

Okulda Otizm Farkındalık Günü etkinlikleri

Kesinlikle magazinsel, acıdır, ajite eden anlatımlardan kaçınmak

Bireyi görünür kılmak ama **mahremiyete saygı duymak**

Sözel İletişim İçin İpuçları

- Kısa cümle
- Yavaş tempo
- Gereksiz metafor kullanma
- Somut örnekler
- Göz teması zorlaması yok
- Duygusal ton baskısı yok
- "Anladın mı?" yerine "Gösterir misin?" yaklaşımı

Kaynaştırma Nedir?

Kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimli öğrencilerin **akranlarıyla aynı sınıfta, eşit eğitim hakkıyla** öğrenim görmesidir.

Amaç:

- Öğrenciyi sosyal hayata dahil etmek
- Akademik ve duygusal gelişimi desteklemek
- Farklılık doğal bir öğrenme ortamına çevirmek

Kaynaştırma **özel eğitim öğrencisini "ayırarak" değil, sınıfın onu kapsayacak şekilde düzenlenmesidir.**

Kaynaştırma Sınıflarındaki Deneyimimiz Bize Ne Gösterdi?

Sorun "öğrenci" değil, **sistem, tutum ve bilinç düzeyi.**

Öğretmen, **yapıcı ve yapıcı** farkındalığı eksik olursa:

- Zorbalık artar
- Öğrenci yalnızlaşır
- Akademik gelişim durur

Kaynaştırma öğrencisi **sınıfın sorunu değil, sınıfın bir üyesidir.**

Ama bunu hissettirecek olan kişiler: **öğretmen ve yönetim.**

Kaynaştırma Nasıl Daha İyi Yapılır?

Öğretmen odaklı çözüm önerileri:

- Ayrımcı dil kullanılmamalı
- Öğrencinin güçlü yönlerine göre görev uyarlaması yapılmalı
- Sınıfta net rutinler konmalı
- Duyusal uyarılar düzenlenmeli
- Öğrencinin başansı küçük adımlarla pekiştirilmeli
- Akranları, "yardım etme değil, birlikte öğrenme" anlayışıyla yönlendirilmeli
- Zorbalığa anında ve açık şekilde müdahale edilmeli

Okullarda Bilgilendirme Nasıl Yapılmalı?

- Her dönem başında **farkındalık oturumu**

- Rehber öğretmenin sınıfa kısa bilgilendirme yapması
- "Herkes farklı öğrenir" temalı etkinlikler
- Kısa videolar, örnek hikâyeler
- Öğrencilerin merak ettiği sorulara sade ve doğru cevaplar
- Aile bilgilendirme seminerleri
- Okul koridorlarına "farklılık güzeldir" temalı afişler

Bilgilendirme **tek seferlik değil**, yıl boyunca devam eden bir süreç olmalı.

Rehberlik Servisi Nasıl Daha İyi Çalışabilir?

- Öğretmenleri düzenli olarak bilgilendirmek
- Sınıf içi gözlem yapmak

- Zorbalık durumlarında hızlı müdahale
- Aile-öğretmen toplantıları organize etmek
- Kaynaştırma öğrencisinin gelişimini izlemek
- Öğrencinin ihtiyaçlarına göre bireysel destek planı hazırlamak
- Tüm sınıfa sosyal beceri etkinlikleri sunmak
- Yönelimi bilgilendirerek okul içi farkındalık projelerine öncülük etmek

Rehberlik servisi **okulun kalbi** gibidir, doğru çalışırsa ortam iyileşir.

Otizm bir eksiklik değil, **dünyayı farklı algılama biçimidir.**

Öğretmen olarak bizler, öğrencinin ne yapamadığına değil, **yapabildiklerine ışık tutan** kişiyiz.

Bir çocuğun güven duyduğu tek kişi bazen öğretmeni olur; bu yüzden atacağımız küçük bir adım bile onun hayatında **büyük bir kapı açabilir.**

Unutmayalım: **Anlamak, değiştirmenin ilk adımdır.**

Her öğrencinin öğrenme hakkını desteklemek, öğretmenliğin değil, **insanlığın görevidir.**

Konferansın başlangıcındaki röportajımızın drive linki:

<https://drive.google.com/file/d/1nSwoOoJgDLGIgnx9CVKxHNImp3H3ifxN/view?usp=drivesdk>

Gözlem Yaptığımız Sınıflar ve Konferanstan Görüntüler

Özel Eğitim Gözlem ve Farkındalık Oluşturma Projesi

Dönemlik İzlençe

(HAFTA)	ETKİNLİK TARİHİ	ETKİNLİK Konusu
1 Hafta	20-24 Eylül 2025	Proje Planlama (Üniversite)
2. Hafta	27 Eylül – 1 Ekim 2025	Uygulama kurumları belirleme
3. Hafta	04-08 Ekim 2025	“Temple Grandin” isimli filmin izlenmesi
4. Hafta	11-15 Ekim 2025	“Mozart and the Whale” isimli filmin izlenmesi
5. Hafta	18-22 Ekim 2025	“A Brilliant Young Mind (X+Y) ” isimli flmin izlenmesi
6. Hafta	25-29 Ekim 2025	“Please Stand By” isimli filmin izlenmesi
7. Hafta	01-05 Kasım 2025	“Snow Cake” isimli filmin izlenmesi
8. Hafta	08-12 Kasım 2025	“ Life, Animated” isimli belgeselin izlenmesi
Aratatil	15-19 Kasım 2025	Aratatil/ Üniversite Arasınavlار
9. Hafta	22-26 Kasım 2025	“Autism: The Musical” isimli belgeselin izlenmesi
10. Hafta	29 Kasım 3 Aralık 2025	Okul ortamında otizmli bireylerin gözlenmesi
11. Hafta	06-10 Aralık 2025	Okul ortamında otizmli bireylerin gözlenmesi ve gözlemlerin raporlanması
12. Hafta	13-17 Aralık 2025	Bulgular doğrultusunda fakülte genelinde sunu yapılması
13. Hafta	20-24 Aralık 2025	Yapılan sunu ile ilgili değerlendirme
14. Hafta	27-31 Aralık 2025	Dönem Değerlendirme (Üniversite)
15. Hafta	1-7 Ocak 2025	Final Sınavları Haftası (Üniversite)

Bireysel Etkinlik Raporu

Etkinlik Tarihi: 15 Ekim – 31 Aralık

Rapor Teslim Tarihi: 24.12.2025

- **Etkinliğin adı nedir?**
- Özel Eğitim Gözlem ve Farkındalık Oluşturma Projesi
- **Etkinliğin amacı/amaçları nedir/nelerdir?**
- Bu projenin amacı; ortaokul düzeyindeki özel gereksinimli öğrencileri tanımak, onların eğitim ortamındaki ihtiyaçlarını gözlemlemek, kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları hakkında farkındalık kazanmak ve özel eğitim alanında bilinç oluşturmaktır. Bunun yanında öğretmen-öğrenci etkileşimlerini gözlemleyerek mesleki deneyim kazanmak, özel eğitime yönelik duyarlılığı artırmak ve kapsayıcı eğitim anlayışını desteklemek amaçlanmıştır.
- **Etkinlik kapsamında neler yapılmıştır?**
- Etkinlik süresince bir ortaokulda özel gereksinimli öğrencilerin bulunduğu sınıflarda gözlem yapılmıştır. Kaynaştırma öğrencilerinin ders içi davranışları, akademik katılımları, öğretmen tutumları ve sınıf içi uyum süreçleri takip edilmiştir.
- Öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planları (BEP) doğrultusunda uyguladıkları yöntemler incelenmiş, öğrencilerin güçlü yönleri ve zorlandıkları alanlar gözlemlenmiştir. Ayrıca öğrencilerle bire bir etkileşimler kurulmuş, sınıf içi etkinliklere katılımları desteklenmiş ve sosyal uyum süreçleri gözlenmiştir.
- **Etkinliğin gerçekleştirildiği hedef kitlenin özellikleri (yaş, cinsiyet, sayı, vb.) nelerdir?**
- Hedef kitle; ortaokul düzeyinde öğrenim gören, kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim alan özel gereksinimli öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrenciler 11–14 yaş aralığında olup kız ve erkek öğrencilerden oluşan karma gruplardır. Etkinlikler sınıf ortamında ve grupçalı gözlem şeklinde yürütülmüştür.
- **Etkinliğin gerçekleştirilmesi için yararlanılan materyal, araç ve gereçler nelerdir?**

Bilgisayar, sınıf içi eğitim materyalleri, akıllı tahta, defterler, bireyselleştirilmiş eğitim planları (BEP), öğretmen rehberlik dokümanları ve sınıf içi etkinlik araçları kullanılmıştır.

- **Etkinliğin gerçekleştirilmesi için yararlanılan materyal, araç ve gereçleri hangi amaçla kullandım?**

- Ders materyalleri ve BEP'ler, öğrencilerin derslere nasıl uyum sağladıklarını değerlendirmek için incelenmiştir. Sınıf içi araçlar ise öğrencilerin etkinliklere katılım süreçlerini gözlemlemek amacıyla kullanılmıştır.
- **Etkinliğin gerçekleştirilmesi için yararlandığım materyal, araç ve gereçleri kullanmamın etkinliği gerçekleştirmemde ne gibi yararları oldu?**
- Kullanılan araç ve materyaller sayesinde öğrencilerin gelişim süreçleri daha sağlıklı analiz edilmiş, öğretmen uygulamaları daha net gözlemlenmiştir. Bu durum özel eğitim uygulamalarının işleyişini somut olarak anlamama katkı sağlamıştır.
- **Etkinliği gerçekleştirmek için ne gibi ön hazırlıklar yaptım?**
- Etkinlik öncesinde özel eğitim ve kaynaştırma eğitimi hakkında literatür taraması yapılmış, BEP kavramı ve özel gereksinim türleri hakkında bilgi edinilmiştir. Gözlem yapılacak sınıflar ve öğrenciler hakkında ön bilgi alınmıştır.
- **Etkinliği gerçekleştirirken nelere dikkat ettim?**
- Öğrencilerin bireysel farklılıklarına saygılı olunmasına, gözlem sürecinde gizlilik ilkesine uyulmasına ve öğrencilerin psikolojik güvenliğinin korunmasına dikkat edilmiştir. Öğretmenlerin yönlendirmeleri dikkate alınmış ve öğrencilerle iletişimde destekleyici bir tutum sergilenmiştir.
- **Etkinliği gerçekleştirirken ne tür sorunlarla karşılaştım?**
- Bazı öğrencilerin dikkat sürelerinin kısa olması ve derse katılımda isteksizlik göstermeleri gözlem sürecini zorlaştırmıştır. Ayrıca sınıf ortamında birden fazla öğrenciyi aynı anda gözlemlemek zaman zaman güç olmuştur.
- **Etkinliği planlama ve uygulama aşamasında neler öğrendim? Bu etkinliğin kendi mesleki gelişimim adına kazanımları nelerdir?**
- Bu etkinlik sayesinde özel gereksinimli öğrencilerin eğitim süreçlerinin bireysel farklılıklara göre şekillendiği, öğretmen tutumlarının öğrencilerin gelişimi üzerindeki etkisi ve kapsayıcı eğitimin önemi öğrenilmiştir. Empati, gözlem yapma, sınıf içi etkileşimi analiz etme ve özel eğitim farkındalığı gibi mesleki beceriler geliştirilmiştir.
- **Gerçekleştirdiğim etkinlik amacına ne kadar ulaşabildi? Hedef kitlede ne tür değişiklikler gerçekleşti?**
- Etkinlik büyük ölçüde amacına ulaşmıştır. Özel gereksinimli öğrencilerin sınıf içindeki davranışları ve öğrenme süreçleri daha iyi anlaşılmış, kaynaştırma eğitimi konusunda farkındalık kazanılmıştır.
- **Etkinliği yeniden planlasaydım ne gibi değişiklikler önerirdim?**

Daha uzun süreli gözlem yapılması, farklı özel gereksinim türlerine sahip öğrencilerin de sürece dahil edilmesi ve öğretmenlerle daha fazla birebir görüşme yapılması önerilir.